

EURÓPSKY PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pre rozvoj

2012/2097(INI)

6.12.2012

STANOVISKO

Výboru pre rozvoj

pre Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

Sociálna zodpovednosť podnikov: podpora záujmov spoločnosti a cesta
k udržateľnej a inkluzívnej obnove
(2012/2097(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaneho o stanovisko: Catherine Grèze

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre rozvoj vyzýva Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. poznamenáva, že nejednotnosť koncepcie sociálnej zodpovednosti podnikov (SZP), v dôsledku ktorej rôzne podniky vytvorili rozličné normy v oblasti účtovníctva, audítorstva a podávania správ, spôsobuje ťažkosti pri porovnávaní úrovni SZP; zdôrazňuje, že regulácia schválená na medzinárodnej úrovni v súvislosti so SZP by mala do obchodných vzťahov vniesť dôveru a spravodlivosť a priniesť úžitok v podobe istoty, postupnej vymáhateľnosti, univerzálnosti a posilnenia právomocí zúčastnených strán;
2. súhlasí s Komisiou, že SZP sa musí vzťahovať na ľudské práva, postupy v oblasti práce a zamestnanosti, environmentálne otázky (ako je biodiverzita, zmena klímy, efektívne využívanie zdrojov) a boj proti úplatkárstvu a korupcii, napr. prostredníctvom dobrej správy v daňovej oblasti (konkrétne pomocou transparentnosti, výmeny informácií a spravodlivej daňovej súťaže);
3. pripomína, že SZP pokrýva mnoho sociálnych noriem, ktoré sú však veľmi málo zohľadňované, pretože chýbajú ukazovatele, na základe ktorých by sa dal merať pokrok v sociálnej oblasti;
4. zdôrazňuje, že je potrebné, aby podniky, ktoré sa angažujú v oblasti SZP, mohli investori a spotrebiteľia ľahko identifikovať s cieľom podporiť ich v ich úsilí;
5. trvá na tom, že EÚ by mala preskúmať možnosť označovania podnikov, ktoré sa angažujú v oblasti SZP, a to prostredníctvom značky alebo etikety, ktorá by sa pripojila k menu podniku alebo k danému výrobku;
6. zdôrazňuje, že SZP je najlepším prostriedkom pre spoločnosti, aby ukázali svoje odhodlanie, solidaritu a zodpovednosť voči spoločnosti, a že je tiež nevyhnutná na dosiahnutie cieľa súdržnosti politík v záujme rozvoja (PCD); víta záväzok Európskej komisie podporovať SZP v súlade so súčasnými medzinárodnými usmerneniami, okrem iného s nedávno aktualizovanými usmerneniami OECD pre nadnárodné podniky, s desiatimi zásadami globálneho paktu OSN, s normou ISO 26 000 s názvom Usmernenia pre oblasť sociálnej zodpovednosti, s vyhlásením Medzinárodnej organizácie práce o nadnárodných podnikoch a sociálnej politike a s usmerňujúcimi zásadami OSN týkajúcimi sa podnikania a ľudských práv; zároveň však vyjadruje poľutovanie na tým, že znenie SZP má prevažne dobrovoľný charakter;
7. vyjadruje poľutovanie nad tým, že malé a stredné podniky (MSP) nie sú dostatočne informované o tom, že existuje globálny pakt, na základe ktorého sa podniky môžu zaviazat', že v rámci svojej činnosti a stratégií sa budú riadiť desiatimi všeobecne prijatými zásadami týkajúcimi sa ľudských práv, pracovných noriem, životného prostredia a boja proti korupcii;
8. zdôrazňuje, že globálny pakt OSN a normy ISO 26 000 nie sú dostatočne prispôbené potrebám MSP, v dôsledku čoho sa znižuje rozsah uplatňovania SZP na európskej úrovni;

9. poukazuje na potrebu preskúmať na európskej aj vnútroštátnej úrovni možnosti daňového zvýhodnenia, ktoré by umožnili podporiť SZP v prípade väčšieho počtu podnikov;
10. zdôrazňuje, že SZP ako čisto dobrovoľný záväzok nemusí stačiť na riešenie vonkajších dôsledkov vyplývajúcich z činností nadnárodných spoločností vrátane porušovania ľudských práv a poškodzovania životného prostredia; opakovane vyzýva zahraničných investorov a spoločnosti pôsobiace v rozvojových krajinách, aby v plnom rozsahu dodržiavali medzinárodné právne záväzné povinnosti týkajúce sa dodržiavania ľudských práv, noriem životného prostredia a základných pracovných noriem MOP, ako aj všeobecné zásady OSN týkajúce sa podnikania a ľudských práv; žiada, aby sa v rámci politík v oblasti SZP prijali aj konkrétne opatrenia na boj proti nezákonným postupom, akými sú zaraďovanie pracovníkov na čiernu listinu a bránenie ich prijímaniu do zamestnania, a to často v súvislosti s ich členstvom a činnosťami v odborových organizáciách alebo s úlohami, ktoré plnia ako zástupcovia v oblasti zdravia a bezpečnosti pri práci;
11. zdôrazňuje skutočnosť, že spoločnosti by sa mali podporovať, aby uplatňovali postupy v oblasti SZP, a spoločnosti, ktoré ich už uplatňujú, by sa mali podporovať v záujme plnenia stanovených cieľov v tejto oblasti; žiada Komisiu, aby zvažila podnety, ako napríklad prioritné zaobchádzanie v súvislosti so zmluvami EÚ v oblasti verejného obstarávania, aby spoločnosti vnímali SZP ako príležitosť, a nie ako hrozbu;
12. zdôrazňuje, že výsledkom SZP by mali byť jasné záväzky týkajúce sa rešpektovania práv a ochrany pracovníkov a dobrých podmienok pre nich spolu s ukazovateľmi výkonnosti a jednoznačnými referenčnými kritériami na meranie zlepšení, a že by sa mali prijať opatrenia týkajúce sa mechanizmov objektívneho, inkluzívneho a transparentného monitorovania a účinnej zodpovednosti a presadzovania v prípade nedodržania záväzkov vrátane otvorenejšieho a jasného postupu podávania a vybavovania sťažností a v prípade potreby začatia vyšetrovaní;
13. opätovne pripomína, že SZP by sa mala vzťahovať na všetky spoločnosti, aby sa vytvorili spravodlivé a rovnaké podmienky pre všetkých; poukazuje však na to, že spôsob, akým funguje ťažobný priemysel v rozvojových krajinách, si vyžaduje posunúť sa za rámec dobrovoľného prístupu; zdôrazňuje, že investovanie ropného priemyslu v Nigérii je dobrým príkladom toho, v akej obmedzenej podobe sa SZP v súčasnosti uplatňuje, keď v tejto krajine podniky vôbec nevyužili iniciatívy SZP na zavedenie udržateľných podnikateľských postupov alebo na príspevok k rozvoju v hostiteľských štátoch; dôrazne podporuje legislatívny návrh týkajúci sa výkazníctva podľa krajín, ktoré bude vychádzať zo štandardov iniciatívy v oblasti transparentnosti ťažobného priemyslu (EITI) a v rámci ktorého budú predkladať správy o tržbách a ziskoch, ako aj daniach a príjmoch, s cieľom odrádzať od korupcie a predchádzať daňovým únikom; pripomína európskemu ťažobnému priemyslu pôsobiacemu v rozvojových krajinách, aby v rámci sociálnej zodpovednosti a presadzovania dôstojnej práce išiel príkladom;
14. vyzýva Komisiu, aby prijala ďalšie iniciatívy zamerané na uvoľnenie a posilnenie potenciálu SZP v oblasti boja proti zmene klímy (prostredníctvom jej prepojenia s účinným využívaním zdrojov a energie), napr. v rámci postupu, ktorý podniky využívajú pri nákupe surovín;

15. zdôrazňuje, že SZP by sa mala vzťahovať na celý dodávateľský reťazec vrátane všetkých stupňov využívania subdodávateľov, či už ide o dodávky tovaru, pracovníkov alebo služieb, mala by zahrňovať ustanovenia o rozšírení ochrany na migrujúcich, agentúrnych a vyslaných pracovníkov a mala by sa zakladať na spravodlivom finančnom ohodnotení a dôstojných pracovných podmienkach a zaručovať práva a slobody odborov; a zastáva názor, že je potrebné aj naďalej pracovať na koncepcii zodpovedného riadenia dodávateľského reťazca ako mechanizmu na zabezpečenie výsledkov v oblasti SZP;
16. domnieva sa, že v záujme zabezpečenia skutočného vplyvu na zníženie chudoby by program SZP mal klásť dôraz aj na MSP, pretože ich kumulatívny sociálny a environmentálny vplyv je významný;
17. domnieva sa, že spoločnosti EÚ by mali byť právne zodpovedné a medzi nimi a ich dcérskymi spoločnosťami a subjektmi, nad ktorými majú kontrolu v rozvojových krajinách, by sa mali uplatňovať rôzne mechanizmy zodpovednosti a ručenia; víta tiež prácu občianskej spoločnosti v EÚ, ktorá sa aktívne zapája do zvyšovania informovanosti o porušovaní práv týmito spoločnosťami v zahraničí;
18. trvá na tom, že je povinnosťou štátu zabezpečiť ochranu pred porušovaním ľudských a pracovných práv, a to aj zo strany podnikov, brať spoločnosti na zodpovednosť, podporovať slobodu združovania a práva na kolektívne vyjednávanie a zaistiť prístup k spravodlivosti pre obeť; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné opatrenia na fungovanie rámca OSN s názvom Ochrana, dodržanie a náprava, ktorý navrhol osobitný splnomocnenec OSN pre podnikanie a ľudské práva John Ruggie;
19. zdôrazňuje, že lepšie vykonávanie hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv prispeje k cieľom EÚ týkajúcim sa konkrétnych otázok ľudských práv a základných pracovných noriem; vyzýva preto Komisiu, aby sa usilovala o jasný medzinárodný právny rámec týkajúci sa zodpovednosti a povinnosti podnikov v oblasti ľudských práv;
20. víta skutočnosť, že v uplynulých rokoch výrazne stúpol počet podnikov, ktoré zverejňujú informácie o svojich výsledkoch v rámci ochrany životného prostredia, sociálnej oblasti a správy vecí verejných; pripomína však, že spoločnosti poskytujúce informácie stále tvoria len malú časť v rámci globálneho obchodu; poznamenáva, že hoci smernica EÚ o modernizácii účtovnej závierky (2003/51/ES)¹ zabezpečuje minimálnu úroveň zverejňovania finančných, ako aj nefinančných kľúčových ukazovateľov výkonnosti, nestanovuje žiadne povinnosti, čo sa týka druhu ukazovateľov, ktoré sa majú začleniť do výročných správ; vyzýva Komisiu, aby preskúmala ďalšie prípadné opatrenia na posilnenie zverejňovania informácií o výsledkoch v rámci ochrany životného prostredia, sociálnej oblasti a správy vecí verejných na európskej úrovni;
21. zdôrazňuje, že pomoc EÚ poskytovaná vládam tretích krajín pri uplatňovaní sociálnej a environmentálnej regulácie a účinných systémov kontrol je nevyhnutný doplnok rozšírenia sociálnej zodpovednosti európskych podnikov na celom svete;
22. zdôrazňuje, že sociálne zodpovedné investície (SZI) sú súčasťou procesu uplatňovania SZP pri prijímaní rozhodnutí o investíciách; poznamenáva, že aj keď v súčasnosti

¹ Ú. v. EÚ L 178, 17.7.2003, s. 16.

neexistuje žiadne všeobecné vymedzenie pojmu SZI, zvyčajne sa tieto chápu ako prepojenie finančných cieľov investorov s ich obavami týkajúcimi sa sociálnych, environmentálnych a etických otázok a s problematikou správy a riadenia spoločností;

23. nalieha na EÚ a jej členské štáty, aby sa chopili ďalších politických iniciatív zameraných na zvýšenie informovanosti o SZI a na posilnenie ich rozvoja, a to napríklad zvážením možnosti právnej formulácie systému minimálnych noriem týkajúcich sa SZI, predovšetkým v rámci investičných a obchodných dohôd EÚ s rozvojovými krajinami;
24. poznamenáva, že SZP je mechanizmus, prostredníctvom ktorého zamestnávateľa môžu podporovať svojich pracovníkov a miestne komunity v rozvojových krajinách, a ktorý môže zabezpečiť rovnomerné rozdelenie ziskov s cieľom vytvoriť udržateľnú hospodársku a spoločenskú prosperitu a vymaniť väčší počet ľudí z chudoby, najmä v čase finančnej krízy; vyjadruje poľutovanie nad tým, že protokoly o sociálnych zásahoch majú v súčasnosti len dobrovoľný charakter, a naliehavo vyzýva Komisiu, aby ich urobila záväznými;
25. žiada, aby sa pri rozvíjaní, vykonávaní a sledovaní postupov a štruktúr uplatňovania SZP v spoločnostiach viedli v plnom rozsahu a aktívnym spôsobom konzultácie za účasti zastupiteľských organizácií vrátane odborových organizácií, a to aj prostredníctvom ďalšieho rozvíjania schopností a kvalifikácií pracovníkov formou odbornej prípravy a celoživotného vzdelávania v duchu spolupráce so zamestnávateľmi na základe skutočného partnerstva.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	6.12.2012						
Výsledok záverečného hlasovania	<table><tr><td>+: </td><td>23</td></tr><tr><td>–: </td><td>1</td></tr><tr><td>0: </td><td>2</td></tr></table>	+:	23	–:	1	0:	2
+:	23						
–:	1						
0:	2						
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Thijs Berman, Michael Cashman, Nirj Deva, Leonidas Donskis, Charles Goerens, Catherine Grèze, Eva Joly, Filip Kaczmarek, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Norbert Neuser, Bill Newton Dunn, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Keith Taylor, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Daniël van der Stoep, Anna Záborská, Iva Zanicchi						
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Enrique Guerrero Salom, Cristian Dan Preda						
Náhradníci (čl. 187 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Ioan Enciu, Emilio Menéndez del Valle, Helmut Scholz						